

POČÍTAČE, INTERNET A E-LEARNING

COMPUTERS, INTERNET AND E-LEARNING

Hana Rysová, Eva Jablonská, Jitka Štěpánová

Anotace:

V letošním akademickém roce provedly autorky již potřetí průzkum mezi studenty I. ročníku kombinovaného studia oboru Provoz a ekonomika na ČZU, který zjišťuje jejich podmínky pro studium prostřednictvím e-learningu (přístup k počítači a připojení k Internetu doma, způsob a rychlost připojení apod.). Některé výsledky jsou porovnány s výsledky šetření ČSÚ v oblasti ICT z roku 2003.

Klíčová slova:

E-learning, Internet, kombinované studium, statistické šetření

Abstract:

The authors inquired of first year distance students of the branch Economics and Management at CUA after their conditions of computer-based learning (computer possession and Internet connection at home, connection speed etc.). Some results are compared with Czech Statistical Office survey results in ICT range of the year 2003.

Keywords:

E-learning, Internet, distance study, statistical survey

ÚVOD

O e-learningu se diskutuje již několik let. Pro využívání informačních a komunikačních technologií (ICT) ve výuce je třeba zajistit, aby studenti měli k těmto technologiím přístup.

CÍL A METODY

Cílem našeho průzkumu je zjistit skutečný stav možností přístupu studentů (kombinovaného studia v I. ročníku oboru Provoz a ekonomika na ČZU) k počítači a Internetu z domova. Šetření provádíme pomocí dotazníku od akademického roku 2001/2002. Tuto dotazníkovou akci (opět pro studenty kombinovaného studia v I. ročníku oboru Provoz a ekonomika) opakujeme vždy na začátku letního semestru. Údaje z dotazníků jsou zpracovávány v MS Excelu pomocí kontingenčních tabulek.

Některé získané výsledky jsou srovnány se závěry statistického šetření o využívání ICT v domácnostech a mezi jednotlivci, které uskutečnil Český statistický úřad (ČSÚ) koncem roku 2003. Základní soubor zahrnoval celou populaci ČR od 15 let (tj. 8,6 mil. obyvatel), do výběrového souboru bylo zahrnuto 4064 domácností a 8451 jednotlivců.

VÝSLEDKY A DISKUSE

Vyplněný dotazník vrátilo v tomto roce celkem 145 studentů, z toho 60 mužů a 85 žen. Jejich průměrný věk byl 26 let (od 20 do 41 let).

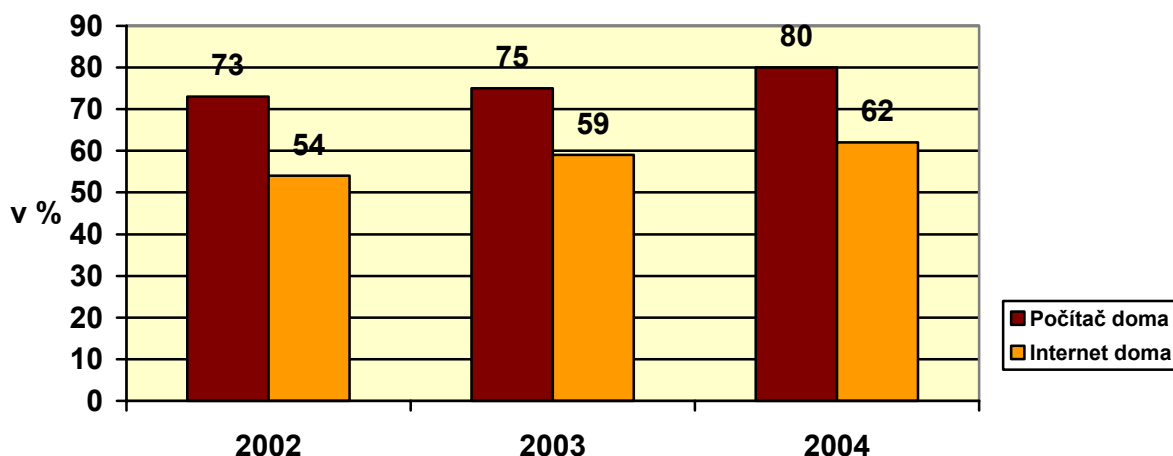
V první tabulce je uvedeno, kolik studentů má doma počítač a kolik z nich má doma přístup na Internet. (Rok 2002 znamená akademický rok 2001/2002, rok 2003 označuje akademický

rok 2002/2003, rok 2004 odpovídá akademickému roku 2003/04.)

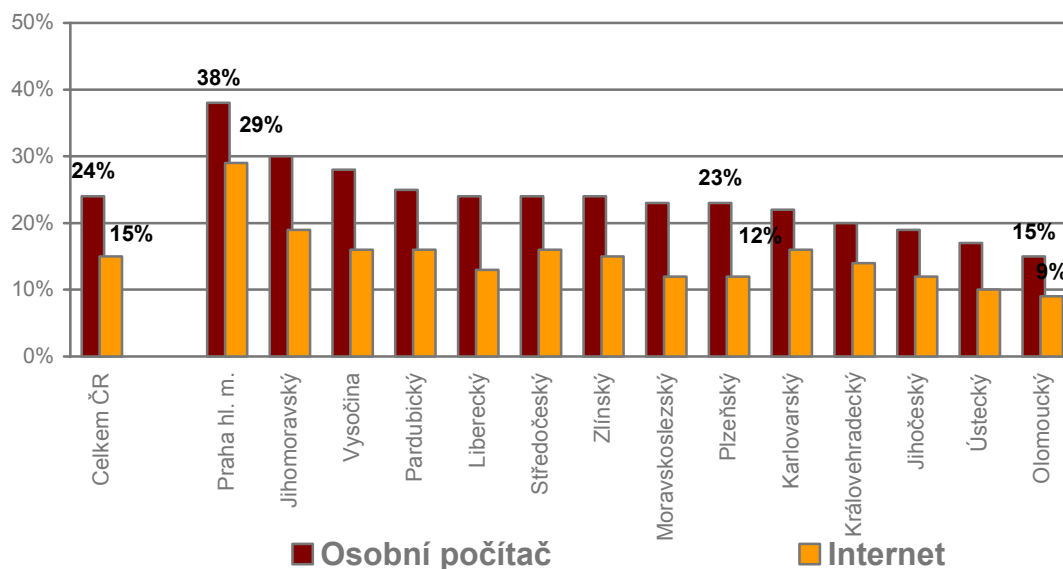
	Počítač doma									Celkem		
	Ano						Ne					
	Internet doma											
	Ano			Ne								
Rok	2002	2003	2004	2002	2003	2004	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Počet studentů	55	83	90	19	22	26	28	36	29	102	141	145
%	54	59	62	19	16	18	27	25	20			

Tab. 1: Počítač doma a připojení na Internet doma

Údaje z tabulky 1 jsou znázorněny v grafu 1 tak, aby je bylo možno srovnat s údaji v grafu 2, který byl získán z prezentace ČSÚ.

Graf 1: Počítač doma a připojení na Internet doma

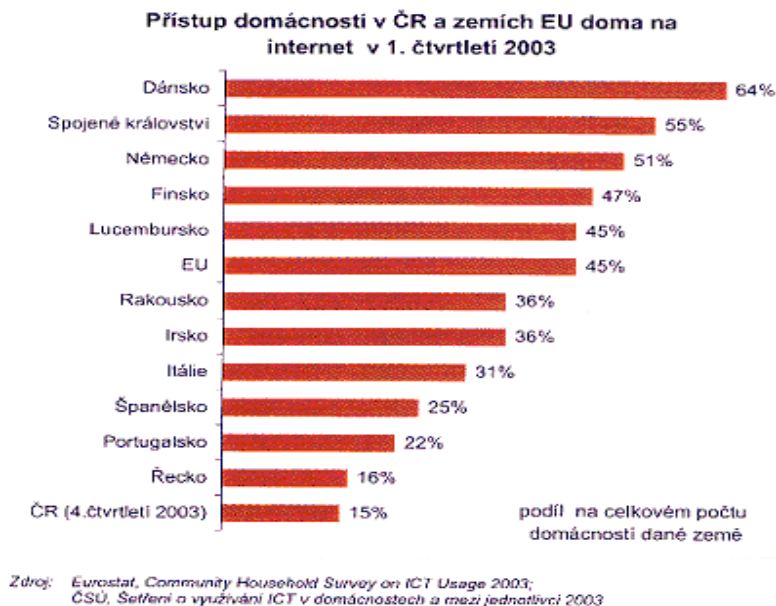
Graf 2: Domácnosti mající doma osobní počítač a připojení k Internetu ve 4. čtvrtletí 2003

Zdroj ČSÚ

Z grafů 1 a 2 je vidět, že 80% studentů letošního I. ročníku kombinovaného studia na PEF ČZU má doma počítač (průměr v ČR je 24%, v Praze 38%) a 62% má doma připojení k Internetu (průměr v ČR je 15%, v Praze 29%). V prvním čtvrtletí 2003 mělo připojení

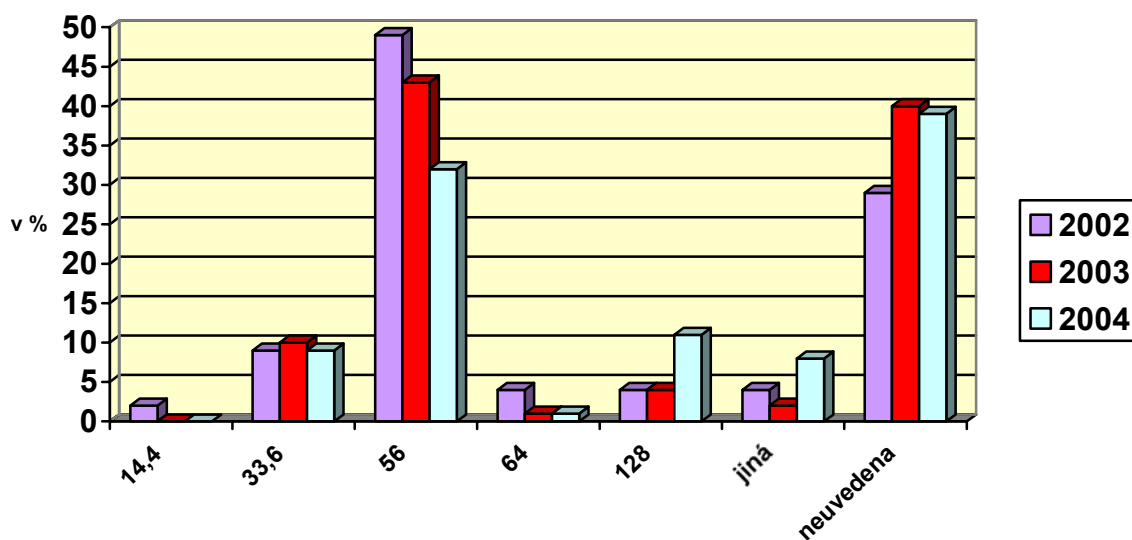
k Internetu z domova 59% studentů I. ročníku kombinovaného studia na PEF ČZU. Porovnáme-li tyto údaje s výsledky v grafu 3, který ukazuje připojení domácností k Internetu v evropských zemích také v 1. čtvrtletí 2003, vychází mezinárodní srovnání pro studenty PEF ČZU příznivě.

Mezinárodní srovnání

Graf 3: Připojení domácností k Internetu v 1.čtvrtletí 2003 v evropských zemích

Z grafu 4 vyplývá, že značný počet studentů má z domova pomalejší připojení na Internet (v roce 2004 32% studentů uvádí připojení 56 kb/s).

Graf 4: Rychlost připojení na Internet z domova (v kb/s)

Druh připojení	Pevná linka Dial-up	Kabel	Mobil	ISDN	ADSL	WiFi	Neuvedeno	Celkem
Počet studentů	47	16	10	5	3	3	6	90
%	52	18	11	6	3	3	7	

Tab. 2: Způsob připojení k Internetu v domácnostech studentů

Tabulka 2 ukazuje, že většina domácností studentů je připojena pomocí vytáčené analogové telefonní linky (dial-up). V ČR je tímto způsobem připojeno 82 procent domácností.

Z dotazníků vyplynulo, že prohlížeč MS Internet Explorer používá v roce 2004 94% z 95 studentů, kteří odpověděli na tuto otázku (v roce 2003 92%, v roce 2002 86%).

Na otázku *Máte zájem o výuku pomocí počítače?* odpovědělo v tomto roce celkem 139 studentů. Kladně jich odpovědělo 82% (v minulých letech 75% a 79%), zájem nemá 9%, 9% neví (viz tabulka 3).

	Má zájem			Nemá zájem			Neví			Celkem		
	02	03	04	02	03	04	02	03	04	02	03	04
Počet studentů	74	110	115	15	13	12	10	17	12	99	140	139
%	75	79	82	15	9	9	10	12	9			

Tab. 3: Zájem studentů o výuku pomocí počítače

V další tabulce jsou odpovědi na otázku, o jaký způsob výuky mají studenti zájem.

	Pouze CD			Pouze online kurz			Obojí			Celkem		
	02	03	04	02	03	04	02	03	04	02	03	04
Počet studentů	16	16	17	15	12	19	46	79	85	77	107	121
%	21	15	14	19	11	16	60	74	70			

Tab. 4: Zájem studentů o způsob výuky pomocí počítače

Tabulka 4 ukazuje, že z těch, kteří letos projevíli zájem o výuku pomocí počítače, má o kurzy na CD zájem celkem 84% těchto studentů, o online kurzy projevílo zájem celkem 86%.

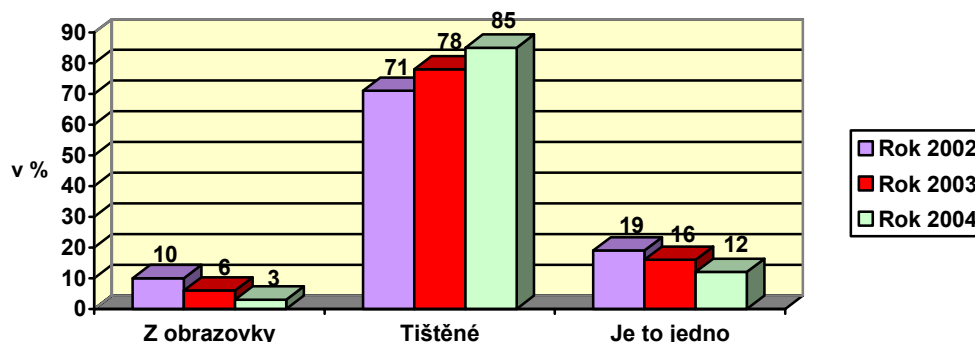
	1			2			3			4			5 až 7			Neuvedeno			Celkem		
	02	03	04	02	03	04	02	03	04	02	03	04	02	03	04	02	03	04	02	03	04
Počet studentů	17	21	32	30	42	44	12	25	18	4	4	5	8	7	10	3	11	6	74	110	115
%	23	19	28	41	38	39	16	23	16	5	4	5	11	6	9	4	10	5			

Tab. 5: Kolikrát týdně jsou studenti ochotni studovat pomocí počítače

		1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	Nad 10	Neuvedeno	Celkem
2002	Počet studentů	21	25	9	4	5	6	4	74
	%	29	34	12	5	7	8	5	
2003	Počet studentů	25	39	15	7	7	5	12	110
	%	23	35	14	6	6	5	11	
2004	Počet studentů	43	31	21	6	4	4	6	115
	%	37	27	18	5	4	4	5	

Tab. 6: Kolik hodin týdně celkem jsou studenti ochotni studovat pomocí počítače

Tabulky 5 a 6 ukazují, kolik času jsou studenti ochotni věnovat výuce u počítače v případě, že by jim taková výuka byla nabídnuta. V letošním roce (obdobně jako v minulých letech) je většina studentů ochotna takto studovat jednou až třikrát týdně, většinou 2 až 6 hodin týdně.

Graf 6: Čtení studijních materiálů

Z grafu 6 vyplývá, že naprostá většina dotazovaných studentů dává přednost tištěným materiálům před čtením z obrazovky. Každý online kurz by proto měl umožňovat tisk výkladové části kurzu nebo v rámci kurzu nabízet tištěné materiály.

ZÁVĚR

Z výsledků zpracování dotazníkového šetření mezi studenty kombinovaného studia na PEF ČZU vyplývá, že jejich přístup k počítači a Internetu z domova značně převyšuje jak průměr v domácnostech v České republice, tak v Praze. Studenti o výuku pomocí počítače projevují zájem. Studium s využitím ICT může vhodně doplňovat klasickou výuku nejen v kombinovaném, ale také v prezenčním studiu a především v celoživotním vzdělávání dospělých.

Literatura:

- [1] RYSOVÁ, H., JABLONSKÁ, E., ŠTĚPÁNOVÁ, J. *Podmínky studentů kombinovaného studia na ČZU pro výuku prostřednictvím Internetu*. ICTE2002, Ostrava: Ostravská univerzita, 2002. 3 s. ISBN 80-7042-828-7.
- [2] JABLONSKÁ, E., RYSOVÁ, H. *Vyhodnocení dotazníků pro získání zpětné vazby*. Techfilm Hradec Králové, 2002. 4 s. ISBN 80-7041-509-6.
- [3] RYSOVÁ, H., JABLONSKÁ, E., ŠTĚPÁNOVÁ, J. *Podmínky studentů ČZU pro eLearning*. XXI. mezinárodní kolokvium, Vyškov 2003, ISBN 80-7231-105-0, 4 s.
- [4] JABLONSKÁ, E., RYSOVÁ, H., ŠTĚPÁNOVÁ, J. *Jaké podmínky mají studenti ČZU pro e-learning*. ERIE, Efficiency and Responsibility in Education, Kostelec n.Č.L. 2004, ISBN 80-213-1175-4, 5s.
- [5] PETERKA, J. Počítače a Internet podle ČSÚ – I.
<http://www.earchiv.cz/b04/b0423001.php3>
- [6] PETERKA, J. Počítače a Internet podle ČSÚ – II.
<http://www.earchiv.cz/b04/b0426001.php3>
- [7] Počítač a internet v české společnosti. Tisková zpráva ČSÚ 2004

Kontaktní adresy autorů:

Ing. Hana Rysová, RNDr. Eva Jablonská, Csc., Ing. Jitka Štěpánová

Česká zemědělská univerzita, Katedra informačních technologií

Kamýcká, 165 21 Praha 6 – Suchbátka

E-mail: rysova@pef.czu.cz, jablonska@pef.czu.cz, stepanova@pef.czu.cz

Telefon: +420 224 382 861, +420 224 382 278, +420 224 382 39